

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Managementul serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare” și a Regulamentului privind modul de ținere a Registrului format de Sistemul informațional „Managementul serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, cu suportul tehnic al experților din cadrul Proiectului „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova”, implementat de Banca Mondială.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
În corespundere cu prevederile art.7⁶, alin.(1) din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și resursele informaționale de stat, documentarea sistemelor și resurselor informaționale de stat este obligatorie. Subsecvent, alin.(2) al aceluiași articol statuează că documentele sistemelor și resurselor informaționale de stat sunt: a) conceptul sistemului informațional, în care să fie definite: spațiul funcțional, structura organizatorică, spațiul informațional, spațiul tehnologic, securitatea sistemului informațional și protecția informației; b) caietul de sarcini al sistemului informațional, care include cerințele funcționale și tehnice în conformitate cu care se creează sistemul informațional; c) regulamentul resursei informaționale, care să cuprindă: reglementări privind drepturile și obligațiile subiecților raporturilor juridice aferente creării și ținerii resursei informaționale; modalitatea de ținere a resursei informaționale; procedura de înregistrare, modificare, completare și radiere a datelor; procedura de interacțiune cu furnizorii de date; măsuri privind asigurarea securității resursei informaționale. Prin urmare, elaborarea conceptului și regulamentul Sistemului informațional „Managementul serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare” reprezintă o condiție obligatorie pentru punerea în aplicare a Sistemului informațional. În subsidiar, elaborarea și implementarea Sistemului informațional „Managementul serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare”, este prevăzută în art. 9² din Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. De asemenea, implementarea Sistemului informațional „Managementul serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare” vine să contribuie la realizarea Obiectivului de Dezvoltare Durabilă nr. 6: asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți prin Programul său de acțiune și Strategia națională de alimentare cu apă și sanitație 2014-2028.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Calitatea și aprovizionarea cu apă este un factor fundamental pentru sănătatea, economia și bunăstarea țării. Din acest considerent, calitatea apei și accesul la aprovizionarea cu apă și canalizare a devenit de importanță globală, aceasta fiind

plasată în fruntea listei de priorități, vizând în mod direct atât condițiile de viață și sănătate a populației precum și dezvoltarea economică prin utilizarea resurselor de apă în mod sustenabil.

În acest context, evaluarea Băncii Mondiale a securității apei și perspectivele viitoare a arătat că există mai multe provocări majore la adresa securității apei din Moldova, cum ar fi (i) inegalitățile în acces, calitatea inadecvată a aprovizionării cu apă în orașele mici și performanța slabă a furnizorilor de servicii; (ii) sănătatea precară a mediului și poluarea mediului din cauza lipsei de canalizare și a colectării și epurării apelor uzate; (iii) instituții slabe, fluxuri de finanțare fragmentate și nerezolvate pe domeniile de reformă care împiedică furnizarea programatică a serviciilor.

Accesul la aprovizionarea cu apă și canalizare este limitat de decalaje mari de acoperire în zonele rurale, agravate de statutul de venit. În comparație cu alte țări din regiunea Dunării, ponderea populației cu acces la servicii de bază de apă și canalizare în Moldova este scăzută. Diferența dintre urban și rural rămâne una dintre cele mai mari din Europa și este una dintre problemele cheie de securitate a apei cu care se confruntă țara.

Ca răspuns la aceste provocări, Obiectivul de dezvoltare a Proiectului de securitate a apei și sanitație din Moldova este de a crește accesul la serviciile de alimentare cu apă și de canalizare gestionate în condiții de siguranță în zonele rurale și orașe selectate și pentru a consolida capacitățile instituționale pentru alimentarea cu apă și canalizare.

În Republica Moldova, cadrul legal existent în domeniul alimentării cu apă și canalizării reprezintă în mod clar cadrul instituțional existent și funcțiile instituțiilor. Cu toate acestea, punerea în aplicare a legislației naționale și eficiența managementului sectorului rămâne încă o provocare internă, motiv pentru care este dificilă monitorizarea numărului de operatori existenți în sectorul de alimentare cu apă și canalizare, ceea ce face imposibilă evaluarea calității serviciilor oferite.

Prin urmare, în studiul de evaluare întocmit de Banca Mondială și în alte rapoarte dedicate sectorului, inclusiv, Curtea de Conturi, există dovezi de implicare insuficientă a instituțiilor responsabile cu gestionarea serviciului public de alimentare cu apă și canalizare, ceea ce face imperativă identificarea măsurilor care ar crește eficiența serviciilor asigurate și eficientizarea unui control mai riguros asupra activităților operatorilor.

În plus, trebuie menționat că în Republica Moldova nu există statistici oficiale sau un mecanism eficient de monitorizare a numărului de operatori care asigură alimentarea cu apă și canalizare, nu există mecanisme de control al activității și calității serviciile prestate, inclusiv calitatea apei din rețelele de alimentare cu apă potabilă.

Astfel, în vederea creșterii eficienței intervențiilor autorităților naționale în procesul de gestionare a serviciilor de alimentare cu apă și canalizare, în cadrul „Proiectului de securitate a apei și sanitație din Moldova”, este planificat dezvoltarea unui Sistem informațional „Managementul serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare”, în vederea facilitării procesului de raportare de către operatori a indicatorilor de activitate și a îmbunătățirii continue a calității serviciilor furnizate/prestate.

Prin urmare, implementarea Sistemului informațional menționat va contribui la:

- 1) monitorizarea și controlarea respectării condițiilor stabilite pentru desfășurarea activităților operatorilor;
- 2) automatizarea proceselor de monitorizare și raportare a indicatorilor de activitate și de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și a calității apei potabile din sistemele de alimentare din gestiune;
- 3) creșterea gradului de satisfacție a utilizatorilor prin furnizarea unor servicii fiabile și de înaltă calitate;
- 4) generarea de rapoarte și analize detaliate care vor ajuta autoritățile publice/private și cetățenii să înțeleagă mai bine modul în care sunt gestionate rețelele și serviciile de apă și canalizare;
- 5) creșterea transparenței în gestionarea resurselor publice;
- 6) asigurarea continuității din punct de vedere cantitativ și calitativ a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare;
- 7) respectarea reglementărilor specifice din domeniul gospodăririi apelor și protecției mediului
- 8) sprijinirea în luarea deciziilor bazate pe datele colectate și analizate pentru planificarea investițiilor, întreținerii și extinderii infrastructurii;
- 9) planificarea mai eficientă a întreținerii și modernizării rețelelor, având un impact direct asupra durabilității și viabilității acestora pe termen lung.
- 10) sporirea calității mijloacelor de comunicare și asigurarea accesului rapid la date prin elaborarea unei soluții care poate fi ușor accesată de către ANRE, autoritățile administrației publice locale, persoanele juridice și fizice în calitate de utilizatori;
- 11) diminuarea efortului angajaților instituțiilor publice în elaborarea politicilor și actelor normative din sfera de competență.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul prevede aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Managementul serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare” corespunzător Anexei nr.1 la proiect și a Regulamentului privind modul de ținere a Registrului format de Sistemul informațional „Managementul serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare”, conform Anexei nr. 2.

Destinația principală a SI „MSPAAC” este formarea resursei informaționale unice de ramură, care va reprezenta un punct unic de acces al operatorilor de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare pentru introducerea informației/rapoartelor privind indicatorii de activitate, calitatea apei potabile, precum și a altor informații în conformitate cu legislația în vigoare.

Funcțiile de bază ale SI „MSPAAC” sunt:

- formarea resursei informaționale privind datele referitoare la calitatea apei, serviciile de alimentare cu apă și canalizare, inclusiv informații despre infrastructură, rețele de distribuție, instalații de tratare;
- monitorizarea continuă a calității apei potabile pentru a asigura conformitatea cu standardele naționale și internaționale de sănătate și siguranță;

- eficientizarea managementului resurselor și eficienței operaționale prin folosirea sistemului ca instrument pentru analiza și gestionarea resurselor mai productiv, permițând operatorilor să reducă pierderi de apă, să îmbunătățească activitatea și performanța operațională; - îmbunătățirea transparenței și a capacităților de raportare prin generarea de rapoarte regulate și detaliate pentru autoritățile de reglementare și public, facilitând transparența, responsabilitatea și încrederea în gestionarea serviciilor publice de apă și canalizare; - evaluarea continuă a eficienței rețelelor de apă și canalizare pe baza datelor colectate; - planificarea și proiectarea infrastructurii de apă și canalizare pe termen lung, mediu și scurt, pentru a răspunde cerințelor demografice și de mediu; - asigurarea interoperabilității cu alte sisteme informaționale pentru preluarea datelor în scopul formării resursei informaționale și furnizarea către instituțiile mandatate cu acest drept; - asigurarea vizualizării, descărcării și transformării datelor în interfețe grafice clare și ușor de utilizat; - asigurarea interacțiunii cu utilizatorii prin modulul de feedback. Suplimentar, proiectul vine să elucideze drepturile și obligațiile subiecților aferenți SI „MSPAAC” (proprietarul, posesorul, deținătorul, administratorul tehnic, registratorul, furnizorul și destinarii/utilizatorii). Complementar, proiectul vine să detalieze spațiul informațional (obiectele informaționale) și spațiul tehnologic al sistemului informațional; În concluzie, proiectul vizează descrierea elementelor principale organizaționale, metodologice și tehnologice în conformitate cu care sistemul informațional este conceput și implementează ideea realizării unei soluții tehnice necesare să asigure înregistrarea și evidența datelor raportate, precum și suportul informatic pentru Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Nu au fost identificate măsuri alternative de intervenție.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Nu vor exista impacturi structurale și instituționale asupra sistemului administrației publice, astfel încât, la moment se propune încadrarea noilor atribuții (gestionarea Registrului) în sistemul instituțional existent. Totodată, având în vedere noile competențe pentru personalul existent, vor fi întreprinse măsuri în vederea motivării personalului. De asemenea, din punct de vedere organizațional, Registrul va permite îmbunătățirea practicilor de gestionare a datelor, a informațiilor și a cunoștințelor în cadrul entităților sectoriale, inclusiv prin intermediul sistemelor informaționale, ceea ce constituie o premisă esențială pentru abordarea corectitudinii raportării și pentru proiectarea măsurilor de adaptare la noul tip de raportare. Operatorii vor asigura crearea bazelor de date cu informații relevante despre indicatorii de activitate și de

performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și a calității apei potabile din sistemele de alimentare din gestiune.

Totodată, vor fi consolidate capacitățile de colectare și utilizare a datelor pentru elaborarea statisticilor și rapoartelor de activitate. Suportul informațional va asigura eficientizarea planificării și procesului decizional pe segmentul de alimentare cu apă și canalizare. Colectarea, utilizarea și distribuirea informațiilor privind indicatorii de activitate și de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și a calității apei potabile din sistemele de alimentare din gestiune reprezintă o provocare administrativă și metodologică datorită varietății de informații și date care urmează a fi colectate prin instrumentul Sistemului informațional viitor.

Datele raportate vor constitui o sursă importantă de informație pentru planificare, monitorizare și aprobarea deciziilor, dar și vor contribui la reducerea costurilor operaționale, sporirea calității mijloacelor de comunicare și asigurarea accesului rapid la date prin elaborarea unei soluții care poate fi ușor accesată de către ANRE, autoritățile administrației publice locale, persoanele juridice și fizice în calitate de utilizatori.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Costurile pentru elaborarea și pilotarea Sistemului Informațional „Managementul serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare” urmează a fi acoperite din sursele financiare ale proiectului „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova”, ratificat prin Legea nr. 169/2022 și implementat cu suportul financiar al Băncii Mondiale, de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale prin intermediul I.P. Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală.

Costurile estimate pentru dezvoltarea Sistemului Informațional sunt de circa 150000 euro.

După finalizarea procesului de elaborare a Sistemului Informațional, acesta urmează a fi transmis la balanța Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, în conformitate cu art. 9² din Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, care va asigura bugetarea cheltuielilor necesare pentru mentenanța și gestiunea operațională a acestuia. Surse financiare suplimentare pentru dezvoltarea și operarea Sistemului Informațional, care ar putea avea impact asupra Bugetului de Stat nu sunt identificate.

Posesorul SI „MSPAAC” va estima și prezenta Instituției Publice „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” resursele TI necesare pentru găzduirea SI „MSPAAC” pe platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud), pentru 6, 12, 18 luni. În baza estimărilor se vor planifica și se vor aloca resursele TI necesare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Măsura propusă nu implică costuri de conformare pentru mediul de afaceri.

În același timp, datele/informațiile din Registru ar putea facilita și justifica intervențiile în anumite sectoare ale economiei. Aceasta ar putea constitui un mediu favorabil pentru acțiuni coerente și eficiente de adaptare, integrând riscurile privind

gestionarea serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în procesul decizional privind investițiile și planificarea afacerilor.
4.4. Impactul social 4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal 4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Proiectul este elaborat în contextul art.22 lit.c) și d) din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat și alte acte normative care vizează modul de elaborare și funcționare a sistemelor informaționale, urmărind astfel implementarea măsurilor de securitate specifică sistemelor informaționale. De asemenea, proiectul prevede respectarea următoarelor principii de bază: - <i>conformitatea prelucrării datelor cu caracter personal</i>, prin care se înțelege prelucrarea datelor cu caracter personal ale beneficiarilor SI „MSPAAC” în conformitate cu prevederile art. 4 din Legea nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal; - <i>principiul confidențialității informației</i>, care se referă la restricționarea accesului persoanelor neautorizate la informația cu accesibilitate limitată, în conformitate cu legislația, în scopul neadmiterii ingerinței în viața privată a subiecților datelor cu caracter personal sau cauzării prejudiciilor persoanelor juridice. De asemenea, urmează a fi elaborată Politica de prelucrare a datelor cu caracter personal, în calitate de document care vizează securitatea informațională a datelor personale, precum și modul de creare, de procesare, de stocare și de transmitere a acestor date. Pentru îndeplinirea sarcinilor privind asigurarea securității informaționale și a protecției datelor cu caracter personal, în sistem vor fi utilizate mecanismele de autentificare și autorizarea utilizatorilor prin intermediul serviciului MPass și mijloacele proprii ale sistemului de management al accesului și înregistrarea acțiunilor și auditul prin utilizarea serviciului MLog. Mai mult, proiectul prevede și cerințe privind asigurarea securității informaționale, care urmăresc respectarea datelor cu caracter personal. La fel, măsurile propuse prin prezentul proiect vin să asigure accesul tuturor persoanelor la informația despre serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, asigurând astfel echitatea și egalitatea de gen în accesul la servicii.
4.5. Impactul asupra mediului
Prezentul Sistem informațional nu implică careva intervenții/impact asupra mediului
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Necesitatea unui Registru informațional facilitează procesul de raportare de către operatori a indicatorilor de activitate și a îmbunătățirii continue a calității serviciilor furnizate/prestate și este esențială din mai multe motive: 1. Centralizarea informațiilor: Un astfel de Registru centralizează informațiile dispersate despre gestionarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, facilitând accesul rapid și eficient la date relevante pentru factorii de decizie și publicul larg;

2. Îmbunătățirea educației și conștientizării: Registrul poate servi ca o resursă educațională importantă, oferind materiale informative, rapoarte, studii de caz și alte resurse pentru a educa publicul și a crește conștientizarea cu privire la impactul de gestionare corectă a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare;

3. Sprijinirea deciziilor informate: factori de decizie din cadrul instituțiilor, reprezentanți ai organizațiilor internaționale, etc. pot utiliza Registrul pentru a accesa date și analize actualizate, contribuind la formularea de politici și strategii eficiente pentru domeniul respectiv;

4. Facilitarea colaborării: Registrul poate crea o platformă pentru colaborare între diferite părți interesate, inclusiv reprezentanții instituțiilor, ONG-uri, persoane fizice și juridice din sectorul privat, promovând parteneriate și inițiative comune pentru abordarea problemelor apărute;

5. Îmbunătățirea rezilienței comunităților: comunitățile locale pot beneficia de informații despre gestionarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și despre calitate apei potabile, ajutându-le să devină mai informate și să poată interveni cu propuneri de mitigare a problemelor;

În concluzie, un Sistemul informațional reprezintă o resursă vitală pentru a sprijini eforturile de a înțelege, adapta și a interveni în procesul de gestionare a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare, contribuind în viitor la repartizarea resurselor financiare și organizatorice ținând cont de necesități.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul va fi supus avizării și consultării publice conform art.32 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, fiind plasat pe pagina web a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, la compartimentul „Transparență decizională/Proiecte de documente”, inclusiv pe pagina web <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-cu-privire-la-initierea-elaborarii-proiectului-de-hotarare-a-guvernului-cu-privire-la-aprobarea-conceptului-sistemului-informational-managementul-serviciilor-publice-de-alimentare-cu-apa-si-de-canalizare-si-a-regulamentului-privind-modul-de-tinere-a-registrului-format-de-sistemul-informational-managementul-serviciilor-publice-de-alimentare-cu-apa-si-de-canalizare/13987>

În subsidiar, proiectul se propune a fi supus avizării cu următoarele autorități publice/instituții publice: - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; - Ministerul Finanțelor; - Ministerul Mediului; - Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; - Ministerul Sănătății; - I.P. „Agenția de Guvernare Electronică”; - I.P. „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” - Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Suplimentar, remarcăm că proiectul de hotărâre a fost supus consultării/avizării prealabile cu I.P. „Agenția de Guvernare Electronică” și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în conformitate cu cerințele statuate la art.19 din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat. Rezultatele examinării propunerilor și obiecțiilor recepționate sunt reflectate în sinteza acestora, anexată la dosarul de însoțire a proiectului.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul va fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție și expertizei juridice de către Ministerul Justiției, iar concluziile/constatările vor fi inserate în tabelul de sinteză a propunerilor și obiecțiilor la proiect
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Nu este aplicabil, nu necesită operarea modificărilor în alte acte normative existente.
9.Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Sistemul informațional „Managementul serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare” va fi gestionat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în acest sens, fiind alocate resurse instituționale. Performanța Sistemului informațional va fi monitorizată sistematic.

Secretar general

Angela ȚURCANU